

RIS-nummer:

Schriftelijke vragen: Energiearmoede

Indiener: Janneke Holman, PvdA

Datum: 23 september 2021

Aan de voorzitter van de gemeenteraad,

De energiemarkt is op hol geslagen, waardoor de energierekening voor veel mensen het komende jaar flink duurder gaat worden, bleek deze week uit een reportage van de NOS (bijlage 1). Ook TNO berekende dat een half miljoen huishoudens in Nederland kampen met energiearmoede: ofwel doordat mensen in een slecht geïsoleerd huurhuis wonen, ofwel doordat mensen geen spaargeld hebben om hun eigen koopwoning te verduurzamen (bijlage 2).

Eerder vroeg de PvdA met het actieplan 'Het is moeilijk groen doen als je rood staat' en diverse moties aandacht voor het tegengaan van energiearmoede.

Als vervolg hierop en op grond van artikel 30 van het Reglement van orde, stelt het raadslid Janneke Holman (PvdA) de volgende vragen:

Mensen met een laag inkomen die door een nieuw en veel hoger energiecontract binnen afzienbare tijd in acute problemen komen, lijken niet bij de gemeente terecht te kunnen voor ondersteuning. Net als in veel andere gemeentes worden hogere stookkosten alleen vergoed vanuit de bijzondere bijstand wanneer er sprake is van een medische noodzaak (Gemeente Den Haag, Leidraad Individuele Bijzondere Bijstand 2021). Uit de Participatiewet volgt dat er sprake moet zijn van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten in het geval van de bijzondere bijstand.

1. Klopt het dat mensen met een laag inkomen (bijstandsniveau of net daarboven) nu niet in aanmerking komen voor een vergoeding van onverwacht hoge energiekosten (bijvoorbeeld vanuit de bijzondere bijstand of individuele inkomenstoelage)?
2. Is het college het met de PvdA eens dat er gezien de huidige energiemarkt sprake kan zijn van bijzondere omstandigheden waaruit noodzakelijke kosten kunnen voortvloeien, namelijk een plotseling veel hogere energierekening?
3. Ziet het college mogelijkheden om de regels voor de bijzondere bijstand (desnoods tijdelijk) flexibeler toe te passen waardoor mensen die voor plotseling hoge energiekosten komen te staan, hiervoor bij de gemeente terecht kunnen? Of ziet het college andere mogelijkheden om mensen met acute problemen te helpen, bijvoorbeeld via een maatwerkbudget?

In het actieplan 'Het is moeilijk groen doen als je rood staat' en de motie 'Eerste hulp bij energiebesparing' (RIS302672) pleitte de PvdA voor een betere koppeling tussen het helpen van mensen met verduurzaming en armoede- en schuldenbeleid. Het zou bijvoorbeeld logisch zijn dat mensen met geldzorgen die aankloppen bij de Helpdesk Geldzaken, meteen een gratis energiebespaarbox (met installatie) aangeboden krijgen.

Toch lijkt deze koppeling niet optimaal: tekenend is bijvoorbeeld dat over de 'Directe bespaaractie' (energiebespaarbox) wél informatie te vinden is onder 'duurzaam wonen' op de gemeentewebsite, maar niet op plekken waar mensen met geldzorgen terecht komen, zoals onder de 'bespaartips' van de Helpdesk Geldzaken, of onder recent aanbod voor mensen met een Ooievaarspas.

4. Kan het college toelichten hoe het nu staat met een betere koppeling tussen gemeentelijke dienstverlening t.a.v. mensen met geldzorgen, armoederegelingen en schuldhulp, en het proactief aanbieden van energiebesparende en daarmee kostenbesparende maatregelen? Worden gratis energiebesparende maatregelen bijvoorbeeld al standaard aangeboden aan mensen met geldzorgen?

Niet alleen mensen met een laaginkomen of een (bijstands)uitkering raken in de problemen door een stijgende energierekening. Ook mensen met een eigen, slecht geïsoleerde koopwoning en weinig spaargeld kampen met energiearmoede. Om deze groep te helpen met het verduurzamen van hun huis, zou het goed zijn als mensen bij het doen van een subsidieaanvraag voor isolatie al vooraf het geld kunnen krijgen, in plaats van achteraf de subsidie aan te vragen. In het debat over de begroting op 15 oktober 2020 zei de wethouder hierover na vragen van de PvdA dat dit in de nieuwe subsidieregeling 'Wonen op schone energie' nu inderdaad zo is aangepast.

Toch staat als eerste voorwaarde op de webpagina 'Subsidie dak-, vloer- en gevelisolatie 2021 aanvragen' het volgende: 'U kunt de subsidie aanvragen als het werk is uitgevoerd.' Ook uit ervaringen van bewoners die bezig zijn met het aanvragen van subsidie voor isolatie blijkt dat het alleen nog achteraf vergoed wordt.

5. Kan het college ingaan op deze tegenstrijdigheid? Is het nu wel of niet zo dat mensen vooraf subsidie kunnen krijgen om hun woning te isoleren? Zo nee, wanneer wordt dit wel zo geregeld?

TNO heeft op wijkniveau in kaart gebracht waar (de kans op) energiearmoede het grootst is. De Gemeente Amsterdam heeft vorig jaar onderzoek gedaan naar energiearmoede in de hoofdstad, o.a. naar in welke wijken, onder welke huizentypes en huishoudens de kans op energiearmoede het grootst is (bijlage 3). Ook in Den Haag zou het beter in kaart brengen van de problematiek waardevol kunnen zijn voor gericht beleid om energiearmoede tegen te gaan.

6. Is het college bereid om in navolging van o.a. Amsterdam preciezer onderzoek te doen naar energiearmoede in de Den Haag? Zo nee, waarom niet?

Janneke Holman

PvdA